

שם הפעילות: תכנית חינוכית שבילים לכיתות ז-יב – חברות הנוערים נושאים ופעילויות

הכותב/ת: סמדר שם טוב ואפרת קרנסקי

מטרות	ערכי "שבילים"	נושאים	רעיונות לפעילויות
חיבור וחיזוק הקשר לקהילה	1. יצירה עצמית מסורת של התחדשות חינוכית – חברתית: אישית, קבוצתית, יישובית	התנדבות בקהילה	<ul style="list-style-type: none"> שיתוף הנוער במסורות הקהילה לאורך לוח השנה העברי וחיבורם לתרבות היהודית החילונית ומקורותיה פרויקט סוף שנה של תרומה לקהילה (פינת ישיבה, פיסול סביבתי באזור ציבורי, כיכרות) טקס יום השואה באחריות הנוערים בשיתוף ו. תרבות טקס יום הזיכרון בהשתתפות ז-יב
	2. רצף חינוכי-קהילתי חינוך מלידה עד הולדה בקהילה ולמענה, המושתת על שייכות, שיתופיות וערבות הדדית.	קשר ופעילות עם קבוצות בקהילה (קשישים, ילדים, ענפים)	<ul style="list-style-type: none"> פרויקטים משותפים עם ועדת תרבות של הקיבוץ סיוע והשתתפות בחג הקיבוץ הזמנת ההורים והסבים לקפה ועוגה בנעורים. מפגשים בקהילה: ותיקי הקיבוץ, בעלי תפקידים, אנשים שחוו משהו מיוחד (מסע בעולם, חוויה בצבא). הפקת אירועי תרבות "קטנים" לילדי הקיבוץ (סרט + משחק, יצירה) לותיקי הקיבוץ (ימי הולדת לכני ה 90, חגים) ולכלל הקהילה (ברכה ועוד) ניקיון גינות לותיקים
	3. יהדות כתרבות קהילתית - לוח השנה העברי כבסיס לחגים ומסורות המקבלים ביטוי ייחודי בכל קהילה	הכרת ההיסטוריה	<ul style="list-style-type: none"> הכרת ההיסטוריה – פגישות אישיות עם "זקני השבט" – הדור הראשון והכרת הקיבוץ והתחלתו. ביקור / משחק בארכיון הקיבוץ חיפוש מטמון / משחק משימות: "גלגולו של מקום" הקרנת הסדרה הקיבוץ של מודי בראון "יחפים" של אורי סיון
		קליטה	<ul style="list-style-type: none"> ערב הצגת אני מאמין של החינוך. אימוץ משפחה נקלטת ע"י משפחה ותיקה שהנערים שלהם בני אותו הגיל. ליווי אישי – לכל נער נקלט יהיה נער מלווה קולט

מרכז הדרכה מקוון של "שבילים"
ארגון מערכות החינוך החברתי קהילתי
אגף החינוך, התנועה הקיבוצית

רעיונות לפעילויות	נושאים	ערכי "שבילים"	מטרות
<ul style="list-style-type: none"> פעילות קבוצה העוסקת בהכרות, היחיד בקבוצה, שיתוף פעולה קבוצתי, גיבוש קבוצה, תפקידים בקבוצה. טיולים שכבתיים בקיבוץ / בסביבה הקרובה / במדינה לגיבוש חברתי עם נושא תוכן מארגן בהתאם לגיל ולמשימות הקבוצתיות 	<p>פיתוח קבוצה (שכבות, כלל הנעורים, בנים, בנות)</p>	<p>1. יצירה עצמית מסורת של התחדשות חינוכית – חברתית: אישית, קבוצתית, יישובית.</p> <p>2. רצף חינוכי-קהילתי חינוך מלידה עד הולדה בקהילה ולמענה, המושתת על שייכות, שיתופיות וערבות הדדית.</p> <p>3. אהבת הארץ טיולים להכרות עם שבילי הארץ ואתריה לשימור וחיזוק הזהות הציונית</p>	<p>פיתוח מיומנויות חברתיות ומוביליות (ניידות) חברתית</p>
<ul style="list-style-type: none"> אמנה, חוזה קבוצתי, "נוהל קבלת מפתח". 	<p>חיזוק נורמות התנהגות חיוניות בקבוצה ובמועדון הנוער</p>		
<ul style="list-style-type: none"> פעילות שנת בני מצווה (קישור לתכניות במרכז ההדרכה) פעילות שנת י"ב (קישור לתכנית י"ב) פרויקט ייחודי לכל שכבת גיל קורס מד"צים בתנועות הנוער 	<p>פעילות לפי שכבות גיל</p>		

מרכז הדרכה מקוון של "שבילים"
ארגון מערכות החינוך החברתי קהילתי
אגף החינוך, התנועה הקיבוצית

רעיונות לפעילויות	נושאים	ערכי "שבילים"	מטרות
<ul style="list-style-type: none">הפקת שבוע "שיא" לנעוריםהכנת ערב תרבותי לקהילה בתחום האומנויות (נגינה, שירה, צילום ומשחקי תיאטרון).	מנהיגות יוצרת	1. יצירה עצמית מסורת של התחדשות חינוכית - חברתית: אישית, קבוצתית, יישובית.	פיתוח מנהיגות והובלה, אחריות ויוזמה אישית וקבוצתית
<ul style="list-style-type: none">ועדות / צוותים לפי תחומי עשייה ועניין: תרבות, התנדבות, טיולים, ניקיון המועדון, הקרנת משחקי ספורטהובלת פעילויות בקהילה ובחברה הישראלית.צוותים מובילים פעילויות (חופשים, חגים, אירועי שיא).	התנסות בהובלה, לקיחת אחריות, עבודת צוות ויוזמה אישית	2. אחריות חברתית - חינוך לעשייה והתנדבות בחברה הישראלית למען קידום הצדק החברתי, הדמוקרטיה וחיזוק השוויון בין השוניות	
<ul style="list-style-type: none">תנועת הנוער מובילה אירועים בחגים בקהילה: ל"ג בעומר, מפקדי אש, חג פתיחת שנה לקן/מחנה/שבט	הדרכה בתנועת נוער	3. יהדות כתרבות קהילתית - לוח השנה העברי המקבל ביטוי ייחודי בכל קהילה	
<ul style="list-style-type: none">כל נער מוביל פעילות לפי תחום עניין שחזק בו.	חיזוק הדימוי העצמי של הנער		

מרכז הדרכה מקוון של "שבילים"
 ארגון מערכות החינוך החברתי קהילתי
 אגף החינוך, התנועה הקיבוצית

מטרות	ערכי "שבילים"	נושאים	רעיונות לפעילויות
עבודה ויזמות נוער	1. אחריות חברתית - חינוך לעשייה והתנדבות בחברה הישראלית למען קידום הצדק החברתי, הדמוקרטיה וחיזוק השוויון בין השוניות	עבודה בענפי קיבוץ	<ul style="list-style-type: none"> נערי הקהילה עובדים בענפים. במידה ואין אפשרות להכיל את כולם, ניתן להקים ענף או ליצור יזמות לקבוצת נערים שהדבר "משמש" להם במקום ענף. (להוסיף קישורים למודלים) ענף שהוקם ע"י חבר קיבוץ ובני נוער: נגריית/חממת נוער – מיזם בקיבוץ (להוסיף קישורים למודלים)
	2. התיישבות וחקלאות חיבור לסביבה הקרובה, לטבע ולקיימות - באמצעות מעגל השנה החקלאי	אחריות הקהילה והמערכת על עבודת הנערים	עבודה על פי מודל, המאפשרת לכל הנערים, ללא הבדל סטטוסים לקחת חלק: קרן עבודה אפיקים, עבודת נוער שובל ועוד.
	3. רצף חינוכי-קהילתי חינוך מלידה עד הולדה בקהילה ולמענה, המושתת על שייכות, שיתופיות וערכות הדדית.	הובלת יזמויות מכניסות כסף. תהליך שיש בו חזון, חינוך ופרקטיקה.	<ul style="list-style-type: none"> מכירת פיצות/פלאפל/גלידות/עוגות אחת לחודש (להוסיף קישורים למודלים) אפיית חלות לשבת לותיקים בית קפה נוער עזרה במעברי בית צביעה וסידור מבני ציבור
4. העבודה כערך			

מרכז הדרכה מקוון של "שבילים"
ארגון מערכות החינוך החברתי קהילתי
אגף החינוך, התנועה הקיבוצית

רעיונות לפעילויות	נושאים	ערכי "שבילים"	מטרות
<ul style="list-style-type: none"> • סיורים בחברה הישראלית מפגש עם דעות/אנשים/תרבויות • סיור מאורגן בדרום תל אביב עם "המעורר" / "בינה" / פרדס • שבת אצל משפחות חרדיות בשכונה חרדית • סיור בשדרות ובנתיבות – דיון על הפריפריה • סיור בתערוכה "עדות מקומית" בחינם! הצצה למורכבות החברה הישראלית דרך תמונות מהעיתונות • סיירת חסד ייחודית (גלגלו סח"י) – חלוקה בסתר ומפגש עם אוכלוסיות מהערים השכנות. 	<p>הכרות עם אוכלוסיות שונות</p>	<p>אחריות חברתית חינוך לעשייה והתנדבות בחברה הישראלית למען קידום הצדק החברתי, הדמוקרטיה וחיזוק השוויון בין השוניות</p>	<p>חשיפה ומעורבות בחברה הישראלית</p>
<ul style="list-style-type: none"> • קייטנה לילדי איל"ן בקיבוץ כולל הכנה בבית נועם (אחת מקומות ש"ש) • הקמת צוות נערים שאחראי למצוא מקומות להתנדבות. הם קובעים עם הארגון פעילות, אחראים להוציא לפועל את הפעילות שנקבעה ולרשום את שאר הנערים שמעוניינים להשתתף. ניתן להסתייע באתר "רוח טובה". • מאמצים מועדונית – חוגגים עמם חגים • התרמה לעמותות – במקום שהנערים יעברו בבתיים ויתרמו אנשים, ניתן לקיים הפנינג בקיבוץ שכל הכנסותיו קודש לעמותה. • התנדבות בעמותות כגון: צער בעלי חיים, אוכלוסיות בעלי צרכים מיוחדים וכד'. • שילוב תרומה או נתינה בטיול הקיץ. 	<p>התנדבות ותרומה לאוכלוסיות נתמכות</p>		
<p>מפגשים עם אנשים בחברה הישראלית ש"עשו משהו מעניין".</p>	<p>אקטואליה</p>		

מרכז הדרכה מקוון של "שבילים"
 ארגון מערכות החינוך החברתי קהילתי
 אגף החינוך, התנועה הקיבוצית

רעיונות לפעילויות	נושאים	ערכי "שבילים"	מטרות
<ul style="list-style-type: none"> השתתפות פעילה במפעלי הנוער של "שבילים" (קישור לתכנית ההכשרה לקראת שירות משמעותי לי"א-י"ב) לסייר בקומונות פחות מוכרות, כדי להשפיע על אפשרויות הבחירה. ניתן להפוך את יום המיונים של אדם מילוא ליום מהנה וחברתי. לדאוג שהחברה מתמיינים באותו היום, לארגן רכב גדול/הסעה ולכלול לאחר המיונים ארוחת משותפת במסעדה. סביב השולחן ניתן לדבר ולעבד את שהיה במיונים. (יש לשים לב כי יש חניכים שהמיון יחד עם הקבוצה עושה להם לא טוב. כדאי לתת על זה את הדעת ואולי להמליץ לחניכים מסוימים דווקא ללכת בנפרד (כאלו ש"אימצו" לעצמם "תפקיד חברתי" כלשהו שיכול לפגוע בהם ביום מיון משותף עם מוכרים להם). מפגש עם בוגר שנת שירות. פאנל ש"ש – פאנל נציגים שהתנדבו במכינה/ש"ש בתק"צ/תנועת נוער (חשוב להביא גם אנשים בעלי פרספקטיבה) שאלות המכוונות את הנערים ללמידה על מנת שתהיה בחירה משמעותית. סיור במקומות ש"ש ומכינות 	<p>התנדבות ונתינה בשנת שירות</p>	<p>אחריות חברתית חינוך לעשייה והתנדבות בחברה הישראלית למען קידום הצדק החברתי, הדמוקרטיה וחייזוק השוויון בין השוניות</p>	<p>הכנה ליציאה לשנת שירות</p>
<ul style="list-style-type: none"> שיחות אישיות עם החניכים וליווי הבחירות שלהם פעילויות במועדון הנוער המתמקדות בבחירות של הנערים לשנת השירות ומה משפיע עליהן. 	<p>הבחירה המתאימה לכל נער</p>		
<ul style="list-style-type: none"> מפגש להורים הכולל הסבר על המיונים והאתגרים של הילדים והוריהם בתקופה זו. כיצד להיות הורים מסייעים ותומכים בתהליך שהוא לא תמיד פשוט. במפגש זה ניתן להיעזר בנציגי צוות ש"ש של התק"צ. פעילות במועדון הנוער כיצד מתמודדים עם אכזבה וכשלון. סדנה להכנה למיונים - סימולציות 	<p>התמודדות עם אכזבה וכשלון</p>		

מרכז הדרכה מקוון של "שבילים"
 ארגון מערכות החינוך החברתי קהילתי
 אגף החינוך, התנועה הקיבוצית

מטרות	ערכי "שבילים"	נושאים	רעיונות לפעילויות
הכנה לשירות צבאי משמעותי	אחריות חברתית חינוך לעשייה והתנדבות בחברה הישראלית למען קידום הצדק החברתי, הדמוקרטיה וחיזוק השוויון בין השוניות	הכנה לצה"ל	<ul style="list-style-type: none"> מפגש הכנה לצבא עם מחלקת הביטחון של התק"צ/קב"ן / חיילים משוחררים ומשרתים מפגשים עם אנשים בקיבוץ ש"עשו" כמה דברים משמעותיים בצבא הרצאה ע"י מחלקת הביטחון של התק"צ – צו ראשון, מנילה ועוד (קישורים לפעילויות במרכז הדרכה)
		נתינה והתנדבות	<ul style="list-style-type: none"> אימוץ יחידה צבאית – שנת בני מצוות

מטרות	ערכי "שבילים"	נושאים	רעיונות לפעילויות
חיזוק הזהות הפוליטית וחינוך למעורבות פוליטית	מעורבות חברתית חינוך לעשייה והתנדבות בחברה הישראלית למען קידום הצדק החברתי, הדמוקרטיה וחיזוק השוויון בין השוניות	פוליטיקה – לא מילה גסה	<ul style="list-style-type: none"> יציאה להפגנות צפייה משותפת במגש הכסף שיחות על אירועי היום בפוליטיקה פעולות אקטואליה פאנל של אנשים בשיח של דעות לוח אקטואליה במועדון פעילויות המסייעות לגיבוש זהות פוליטית מעורבות לקראת בחירות התנסות בתהליכים פנים-קהילתיים: מחאה, נקיטת עמדה וכו'... על המתרחש בקהילה ובסביבתם הקרובה

מרכז הדרכה מקוון של "שבילים"
ארגון מערכות החינוך החברתי קהילתי
אגף החינוך, התנועה הקיבוצית

מטרות	ערכי "שבילים"	נושאים	רעיונות לפעילויות
חיזוק הציונות והקשר להתיישבות	התיישבות וחקלאות חיבור לסביבה הקרובה, לטבע ולקיימות - באמצעות מעגל השנה החקלאי	ציונות	<ul style="list-style-type: none">• "תעודת זהות" - שלושה ימים של התיישבות וציונות בגליל / בנגב, חשיפה למורשת במדינה• הקרנת פרקים מהתכנית של ירון לונדון, "העם הנבחר" - דגש על פרק 2• הובלת טקסים בישוב: "רבין", יום הזיכרון, יום השואה.• ביקורים במוזיאונים: פלמ"ח, בית התפוצות, מרכז רבין, מרכז בגין .
		חקלאות	<ul style="list-style-type: none">• אחריות על חלקת מטע/ פרדס של הקיבוץ .• השתתפות במבצעי "לקט ישראל"• פרויקט - גיוסים חקלאיים גם על מנת להרוויח כסף למטרה קבוצתית של מועדון הנוער
		תנועות הנוער	<ul style="list-style-type: none">• השתתפות במחנות וטיולים
		ציונות יהודית	<ul style="list-style-type: none">• חגים שמהותם חקלאית - חיבור למקורותיהם ויצירת מסורות מתחדשות• קבלות שבת בנעורים ובקהילה

מרכז הדרכה מקוון של "שבילים"
 ארגון מערכות החינוך החברתי קהילתי
 אגף החינוך, התנועה הקיבוצית

מטרות	ערכי "שבילים"	נושאים	רעיונות לפעילויות
מניעת סיכון ואלימות	יצירה עצמית מסורת של התחדשות חינוכית-חברתית: אישית, קבוצתית, יישובית. פיתוח מיומנויות חברתיות	רשתות חברתיות	<ul style="list-style-type: none"> • שיח – הווטסאפ היתרונות והחסרונות • פרסום אישי – היש גבולות? • פעילות - להיות חברים גם בפייסבוק – פיתוח רגישות לדברים לא יפים שקורים ברשת
		נהיגה בטוחה ורישיון נהיגה	<ul style="list-style-type: none"> • מפגשי הורים – נערים עם אור ירוק • מפגש קבוצתי עם מנהל המוסך להכרות עם המנוע כולל החלפת גלגל.
		סמים ואלכוהול	<ul style="list-style-type: none"> • הקרנת סרטים מתאימים ולקיים דיון. • הזמנת מרצה אורח שעבר גמילה • הזמנת הצגה או אימפרוביזציה העוסקת בנושאים • ביקור באל סם
		מיניות בריאה	<ul style="list-style-type: none"> • דיבור חופשי ופתוח על הנושאים הבוערים באמת (סקס, פורנו, זוגיות, אהבה, מערכת יחסים, בנים בנות – בנות בנים – בנים בנים, אמצעי מניעה תחושות רגשות ומה שביניהם). • סדנאות להורים ולילדים (לחוד) בתחום... • הקרנת הסרט "שש פעמים" לאחריו לערוך דיון ועיבוד
		זהות מינית- להט"ב	<ul style="list-style-type: none"> • הצגה העוסקת בזהות מינית שונה לדוגמא - "רועי דולב" יצא מהארון • סיפור אישי ע"י נציג מקהילת הלהט"ב - חושן • סדנה ע"י איגי

מרכז הדרכה מקוון של "שבילים"
 ארגון מערכות החינוך החברתי קהילתי
 אגף החינוך, התנועה הקיבוצית

מטרות	ערכי "שבילים"	נושאים	רעיונות לפעילויות
יהדות כתרבות	<p>יצירה עצמית מסורת של התחדשות חינוכית - חברתית: אישית, קבוצתית, יישובית.</p> <p>התיישבות וחקלאות חיבור לסביבה הקרובה, לטבע ולקיימות - באמצעות מעגל השנה החקלאי</p>	שבת	<ul style="list-style-type: none"> קבלות שבת פרשת השבוע אחת לחודש עם חברי הקהילה מפגש שבת אחת לחודש אצל אחת ממשפחות הנעורים הכנת חלות לותיקים פעילות חווייתית המחברת את הנוער למקורות השבת וערכיה (קישור לכזה ראה וחדש במרכז ההדרכה)
		חג	<ul style="list-style-type: none"> שילוב נערים בצוותי החג עם חברי הקיבוץ ולבנות תכנית משותפת לחג. צוותי חג בחברת הנעורים 2-3 נערים מובילי חגים בחברת הנעורים, הכוללים מסכת חג ופעילויות המתאימות לחג. פעילות חווייתית המחברת את הנוער למקורות החג וערכיו (קישור לכזה ראה וחדש במרכז ההדרכה)
		בני מצווה	<ul style="list-style-type: none"> הובלת שנת בני מצווה בשיתוף ההורים וועדת התרבות של הקיבוץ (קישור לכזה ראה וחדש במרכז ההדרכה)

מרכז הדרכה מקוון של "שבילים"
ארגון מערכות החינוך החברתי קהילתי
אגף החינוך, התנועה הקיבוצית

רעיונות לפעילויות	נושאים	ערכי "שבילים"	מטרות
<ul style="list-style-type: none"> • סדנת מעברים לעולים לכיתה ז • טקס פרידה ילדי ו' חברת הילדים • טקס פרידה מההורים שילדם האחרון סיים כיתה ו' 	<p>סוף כיתה ו'</p>	<p>רצף חינוכי-קהילתי חינוך מלידה עד הולדה בקהילה ולמענה, המושתת על שייכות, שיתופיות וערבות הדדית.</p>	<p>טקסי מעבר ופרידות</p>
<ul style="list-style-type: none"> • סדנת מעברים להורים שילדיהם מסיימי יב – הפגת חששות, מידע ועוד • סדנא בת 3 מפגשים- לעזור לנער לצאת לדרך חדשה ולהפוך את הסיום להתחלה. • דרך שירים, כמו: "סוף זה תמיד התחלה של משהו אחר". "אנו נפגש".."ועוד.. • סופ"ש סיכום תקופת הנעורים • הפקת אירוע תרבות לקיבוץ ביטוי ל י"ב שנות חינוך בקיבוץ: ערב תרבות /יום הילד • הכנת אלבום תמונות של כל התקופה שהנער היה בנעורים • טיול משותף לנער- פרידה מקבוצת י"ב • קיר טיפוס, טיול בטבע, פעילות o.d.t 	<p>סוף כיתה יב'</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • סדנת מעברים לעולים לכיתה י' בדגש על הובלה ומנהיגות והשתלבות בשכבה הבוגרת 	<p>סוף ח' או ט' מעבר לחברת הנעורים הבוגרת</p>		